

Mekrtubat-ı Rabbani 2. cilt, 54. mektubtan...

İttiba'dan olan üçüncü derece, Efendimiz Sallallahu aleyhi ve sellem'in hallerine, zevklerine ve iç buluşlarına tabi olmaktır. Bunlar velâyet-i hâssaya tealluk eden (şeylerdir.) Bu derece, velayet erbabına mahsustur. İsterse o velî saliki meczub olsun, isterse maczubu salik olsun (fark etmez.)

Velayet metebesi sonuna ulaşınca muhakkak nefis mutmainne oldu, tuğyan ve inadından vazgeçti, inkardan ikrâra (dönüştü), küfürden islâma dönüştü. Mutâbaatta bundan sonra ne şey yaparsa, o şey mutâbaatın hakikatı olur. Eğer namazı eda ederse muhakkak mutâbaatın hakikatını eda etmiş olur. (Yani namazda.) Oruçta, zekatta hüküm aynı şekildedir. Bu kıyas üzere, mutâbaatın hakikatı bütün şer-i hükümlerin yerine getirilmesinde olucudur.

Eğer; namazın orucun hakikatı nedir? Halbuki namaz ve oruçtan her birerleri hususi fiillerden ibarettir. Emredildiği şekilde bu fiiller yapılsa, muhakkak hakikat eda edilmiş olur. Bunun ötesinde hakikat nasıl olur? Suret nasıl olur? Denirse.

(Cevapta) derim ki: Yeni başlayanın nefsi, bizzat ahkâm-ı semaviye- yi inkâr eden nefs-i emmare olunca, o nefisten ahkâmı şer'iyyeyi işlemek, suret itibarıyla olur.

Sona ulaşanın nefsi mutmainne olunca, şeriat hükümlerini rıza ve rağbetle kabul edince; ondan ahkâmı işlemek hakikat itibarıyla oldu.

Mesela: Münafık ve müslümandan her birerleri namazı eda eder. Münafıkın batınında inkâr bulunduğu için ondan ancak sûretin edası sâdır olur (ortaya çıkar.) Müslüman batının inkiyadı (boyun eğmesi) vasıtasıyla namazın hakikatıyla süslenmiştir. Suret ve hakikat, bâtının inkârı ve ikrarına itibarladır.

(Yani içinde tasdik olup ta şer-i ahkâm uygulanırsa hakikat, küfür olup ta uygulanırsa suret olur.)

Dördüncü derece mutâbaattan bir derecedir. Evvelki derecede bu mutâbaatın sureti vardı, burada ise hakikatı vardır. İttiba'dan olan bu dördüncü derece râsih âlimlere mahsustur. (Allah çalışmalarını şükrana layık eylesin.) Muhakkak bu râsih âlimler nefsin mutmainne olmasından sonra bu mutâbaat devletiyle hakikatlanırlar. Allah dostları (Allah onların sırlarının kudsiyetini artırsın)

için, eğer nefsin mutmainne olmasından bir nevi hasıl olsa bile lakin nefis için kamil mutmainne (olmak,) veraset yoluyla âlimlerin nasibi olan nübüvvet kemâlâtının tahsilinde hasıldır. Râsih

âlimler, nefsin itmi'nanının kemali vasıtası ile, ittiba'nın hakikatı olan şeriatın hakikatıyla hakikatlanırlar. Diğerlerinde (Râsih olmayan âlimler) bu kemalat yok olunca, (onlar) bazen şeriatın suretiyle bazen şeriatın hakikatıyla hakikatlanırlar.

Râsih Âlimlerin alametinden (bir nebze) beyan edelim ki; her bir zahir âlim, kendisinin râsih olduğunu iddia etmesin; nefs-i emmaresini

mutmainne zannetmesin. Râsih âlim o şahıstır ki, kitap ve sünnetin müteşabih olanının te'vilinden onun nasibi vardır; Kur'an surele rinin başındaki kesik harflerin sırlarından hissesi vardır. Müteşabihatın te'vili kapalı sırlar cümlesindendir.

"El" gibisini kudretle, "vech" gibisini zatla te'vil etmek, bu (kapalı sırlar cümlesinden olduğu) zannedilmesin. Çünkü bu (şekilde yapılan) te'vil zahir ilimden ortaya çıkar. Sırlarla (bunun) bir alâkası yoktur. Bu sırların ashabı, Peygamberlerdir. (Üzerine salât ve selâm olsun.) Bu rumuzlar onların (Peygamberler) muamelesine işarettir. Bu büyük devletle, bu büyüklere tabî olmak ve varis olmak sebebiyle kendisi için bu devlet irade edilen herkes şereflendirilir.

Mutâbaattan olan bu derecenin hasıl olması ki, bu mutâbaat mutmeinne nefse bağlanmış, şeriatın sahibine (üzerina salât selâm olsun) hakiki ittibaya ulaşmaya bağlanmış. Bazen fenâ ve bekânın aracılığı olmaksızın, sülûk ve cezbenin vasıtası olmaksızın ele geçebilir. Arada haller, vecdler, tecelliler ve zuhuratlardan hiçbir şeyin olmaması da mümkündür. Bu devlet vaktin ele geçen (peşin sermayesi) olur. Fakat bu devle te (ittiba devleti) velâyet yolundan (seyr-i sülûk) ulaşmak, diğer yollardan ulaşmaktan daha yakındır. Diğer yol bu fakirin zannınca sünnet-i seniy-yeye yapışmak, (o sünnetin sahibi üzerine salât, selâm ve tahiyye olsun), bid'atın isminden resminden sakınmak yoludur. Kim ki bid'atı haseneden sakınmazsa; onun bid'atı seyyieden sakınması, ruhunun derinliklerine bu devletten bir koku ulaştırmaz. Bu mana bugün zordur. Çünkü âlem bid'at denizinin derinliklerinde boğulmuş, bid'at karanlıklarında tatmin olmuştur. Bid'atı kaldırmakta ve sünneti ihya etmekte kimin tâkatı var?

Bu vaktin ekseri âlimleri bid'atı revaçlandırıyorlar. Sünneti yok ediyor lar. Geniş geniş bid'atları işlemeye fetva veriyorlar, bilakis halkın örfünü illet yaparak bid'atı müstahsen sayıyorlar. İnsanları bid'ata delalet ediyorlar. Keşke bilseydim, şayet delalet yayılsa ve batıl örf olsa, teamül (halkın örfü) olur diye, neyi (bahane olarak) derlerdi. Bilmezler mi, her teamül/örf istihsan delili değildir. İtibar edilen teamül ancak, evvelki asırdan gelen bütün insanların cem olmasıyla hasıl olan teamül/örf dür.

Fetevayı Gıyasiyye de (bu mesele) zikredildiği gibi. Şeyhu-l İslâm Şehid (r.a.), Belh meşayihinin istihsanını almıyoruz, ancak evvelki ulemamızın kavlini alıyoruz dedi. (Allah onlara rahmet etsin.) Çünkü bir beldedeki teamül cevaza delâlet etmez. Cevaza ancak sadr-ı evvelden (asrı saadet) beri gelen teamül delâlet eder. (Bu), Peygamberimiz'in -sallallahu aleyhi ve sellem- onları bu iş üzere takriri olduğuna delil olması içindir. Bu, Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- için şeriat (tayini) olmuş olur. Bu şekilde olmayınca onların (diğerlerinin) fiilî huccet olmaz, ancak bütün beldelerdeki insanların tamamından olursa, o zaman icmâ' olur. İcmâ huccettir.

Bakmazmısın ki insanlar şarap satmaya, faiz alıp vermeye alışıp örf yapsalar bunların helallığı ile fetva verilmez. [1] Şüphe yok ki insanların hepsinin örfünü bilmek, bütün şehir ve beldelerin ameline vâkıf olmak, insanın kuvvetinin tâkatı dışındadır. (Netice olarak) sadr-ı evvelden gelen ve hakikatta Peygamberimiz'in -sallallahu aleyhi ve sellem- takriri olan ve sünnete dönen teamül, (uygulanmakta sabit) kaldı. (Diğer örfler geçerli delil olmaz.) Nerde bid'at ve nerde güzelliği?

Ashab-ı kirâm rıdvânullahi aleyhim hazretlerinin bütûn kemalatla-rının hâsıl olması için, beşerin en Hayırlısının -sallallahu aleyhi ve sellem- sohbeti kâfî oldu.

Sofiye yolunu seçmeden, sülûk ve cezbe ile (mânevî) mesafeler kat' etmeden, selef âlimlerinden râsih olmak devletiyle şereflenen, (bu devlete) sünnet-i seniyyeye ittibaya yapışması vasıtasıyla (ulaştı), -sünneti seniyyenin sahibine salât, selâm ve tahiyye olsun- razı olunmayan bid'atlardan kaçması vasıtasıyla (ulaştı.)

Allah'ım! Bizi sünnete ittiba üzere sabit kıl, bid'atları işlemekten, sünnetin sahibi hürmetine -sallallahu aleyhi ve sellem- uzak eyle.

[1] Bu günkü halimizi beyan ediyor. Şimdi insanların pek çoğu, kati haramları dikkate almıyorlar. Bunlar için helal olduğuna asla fetva verilmez, zira Kur'an nasları kıyamete kadar değişmez. Kendimiz Kur'ana uymalıyız, Kur'anı kendimize uyduramayız.